

Státní úřad inspekce práce v roce 2023 uskutečnil téměř 20 tisíc kontrol a uložil pokuty za více než 366 milionů korun.

Prioritou zůstává odhalování nelegální práce a zastřených agentur

2. dubna 2024 – V uplynulém roce provedly orgány inspekce práce u zaměstnavatelů celkem 19 977 kontrol, což je o 1,5 tisíce více než v předchozím roce. Z tohoto počtu se 8 406 kontrol zaměřilo na dodržování bezpečnosti práce na pracovištích a bezpečný provoz vyhrazených technických zařízení, 4 110 kontrol se věnovalo dodržování pracovních vztahů a podmínek, na odhalování nelegálního zaměstnávání směřovalo 6 574 kontrol a na oblast zaměstnanosti bylo zaměřeno 887 kontrol. Prioritou pro letošní rok zůstane i nadále odhalování nelegální práce a zastřeného zprostředkování zaměstnání.

„Dodržování pravidel na pracovištích chrání jednak zdraví zaměstnanců, ale i rovnost příležitostí. Trvám na tom, že si každý zaslouží férové a bezpečné pracovní prostředí, a proto se již dlouhodobě zaměřujeme na agentury, které tyto základní principy nedodržují. Zaměstnance chceme ochránit před nekalými praktikami a posílit důvěru ve spravedlnost pracovního trhu. Kromě kontrol se snažíme vzniklým situacím předcházet formou poradenství v oblasti pracovních práv zaměstnanců a jejich bezpečnosti,“ uvedl **ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).**

V loňském roce se Státní úřad inspekce práce zaměřil na kontroly odhalující nelegální zaměstnávání, zastřené zprostředkování zaměstnání, kontroly agentur práce, ale také na kontroly bezpečnosti práce, dodržování pracovní doby, odměňování zaměstnanců a samozřejmě také na kontroly na základě podnětů zaměstnanců. Nejčastěji se zaměstnavatelé dopouštěli porušení právních předpisů v oblasti vyhledávání a řízení rizik spojených s možným ohrožením života a zdraví zaměstnanců. Při kontrolách dodržování pracovněprávních předpisů oblastní inspektoráty práce nejčastěji zjišťovaly u zaměstnavatelů porušování povinností v oblasti odměňování zaměstnanců, při sjednávání a ukončování pracovního poměru a dohod konaných mimo pracovní poměr a dodržování pracovní doby zaměstnanců.

Při kontrolách zaměřených na nelegální zaměstnávání odhalily oblastní inspektoráty práce 2 801 nelegálně zaměstnaných osob. Jednalo se o 2 156 cizinců ze zemí mimo EU (nejčastěji občané Ukrajiny, Moldavska a Vietnamu), 583 občanů České republiky, a 62 občanů jiných členských států EU. Umožnění výkonu nelegální práce formou švarcsystému bylo v roce 2023 zjištěno u 296 případů.

Zastřené zprostředkování zaměstnání bylo v roce 2023 odhaleno v 309 případech. Dále bylo odhaleno 183 zaměstnavatelů využívajících služeb zastřených agentur. Čtyři z pěti odhalených zastřených agentur práce vlastní zahraniční osoby, které zaměstnávaly velké počty cizinců, často nelegálně nebo za špatných pracovních podmínek. Za zjištěná porušení právních předpisů jen v oblasti zaměstnanosti (vč. nelegální práce a zastřeného zprostředkování) bylo uloženo 1 548 pokut

v souhrnné výši 266 895 000 Kč. Celkově oblastní inspektoráty práce v roce 2023 uložily zaměstnavatelům za porušení právních předpisů spadajících do kontrolní působnosti Státního úřadu inspekce práce **celkem 3 409 pokut v souhrnné výši 366 704 500 Kč**.

Významnou a nedílnou součástí činnosti orgánů inspekce práce je práce s podněty ke kontrole od zaměstnanců, kteří upozorňují na možné porušování právních předpisů ze strany zaměstnavatelů. V roce 2023 obdržely orgány inspekce práce celkem 6 268 podnětů ke kontrole, což je nárůst počtu o 826 podnětů oproti roku 2022. Z toho 3 470 podnětů směřovalo do oblasti pracovněprávní, 1 608 upozorňovalo na nelegální zaměstnávání, 758 podnětů směřovalo do oblasti bezpečnosti práce, 197 podnětů do oblasti zákona o zaměstnanosti.

Kromě kontrolní činnosti plnil SÚIP práce také svou poradenskou a osvětovou roli. Při bezplatném pracovněprávním poradenství pro zaměstnance a zaměstnavatele bylo zodpovězeno přes 17 tisíc dotazů, z toho více než 6 tisíc tazatelů využilo bezplatné „zelené“ linky. Inspektoři práce aktivně vystupovali na nejrůznějších seminářích a konferencích, přednáškách ve firmách, školách, v profesních sdruženích s cílem přispívat ke vzdělávání odborné ale i laické veřejnosti v oblasti pracovního práva a v oblasti bezpečnosti práce. Celkově se jedná ročně o více než sto takových přednášek či seminářů, často jsou to každoročně opakované akce.

„Důsledky nelegálního zaměstnávání dopadají negativně na bezpečnost a ochranu zdraví takto zaměstnaných pracovníků, na jejich pracovní podmínky a jsou příčinou obtížného vymáhání jejich zákonných nároků. Chceme se proto ještě více zaměřit na odhalování nelegálního zaměstnávání, zastřeného zprostředkování zaměstnání, kontroly pracovních podmínek cizinců. Určitě budeme i nadále věnovat zvýšenou kontrolní pozornost dodržování pracovní doby a odměňování zaměstnanců, a samozřejmě nelze pominout nejjobsáhlejší oblast, a to jsou kontroly bezpečnosti práce a ochrany zdraví zaměstnanců,“ uvedl **generální inspektor Státního úřadu inspekce práce Martin Melecký**.

O Státním úřadu inspekce práce (SÚIP)

Státní úřad inspekce práce je orgán státní správy, jehož úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů, včetně předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. SÚIP má své sídlo v Opavě a je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Pod SÚIP spadá 8 oblastních inspektorátů práce. Vedle kontrol patří k základním úkolům Úřadu i inspektorátů poradenská, konzultační a osvětová činnost.